

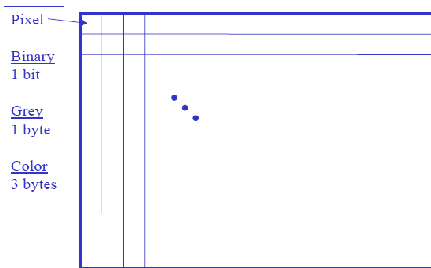
Nokta İşlemleri

Nurettin Şenyer

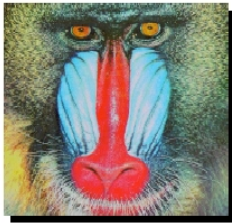
19/x

Şubat, 2011

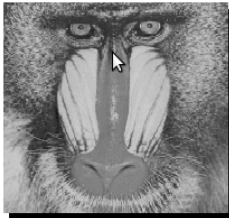
- Resim Temsili
- Cebre Ait Temel Kavramlar
- Geometrik Dönüşümler

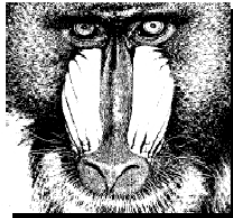
- Resim == Matris;
Piksel == Eleman
== Calc:hücre
- :: Matrisler
vektörlerden
oluşur-Cebir
- Her bir piksel
parlaklık değeriyle
ölçülür
- :: sensör üzerine
düşen ışık miktarı
- :: demo:
ccd_anim.gif

RGB

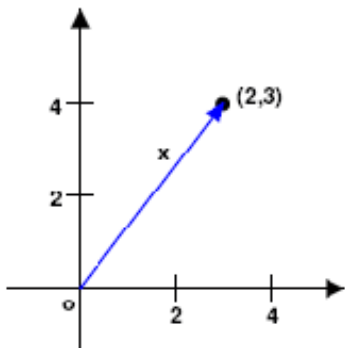

Greyscale

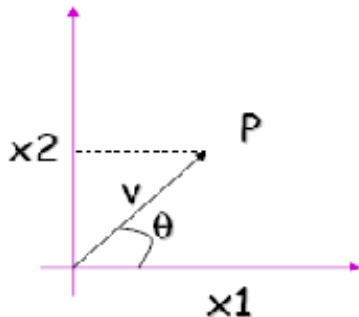
Binary

Sayılar kümesi: $x \in R^n$, $x = [x_1, x_2, \dots, x_n]^T$

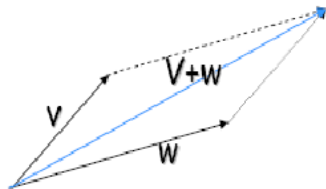

Örnek: noktanın koordinat gösterimi

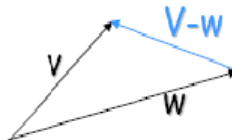
- 2D Vektör: $\mathbf{v} = (x_1, x_2)$
- Genlik: $\|\mathbf{v}\| = \sqrt{x_1^2 + x_2^2}$
- Eğer $\|\mathbf{v}\| = 1$ ise, **BİRİM** vektör
- Açı değeri $\theta = \tan^{-1} \left(\frac{x_2}{x_1} \right)$

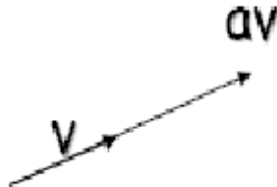
$$v + w = (x_1, x_2) + (y_1, y_2) = (x_1 + y_1, x_2 + y_2)$$

$$\begin{aligned} v - w &= (x_1, x_2) - (y_1, y_2) = \\ &= (x_1 - y_1, x_2 - y_2) \end{aligned}$$

$$a \cdot v = a \cdot (x_1, x_2) = (a \cdot x_1, b \cdot x_2)$$

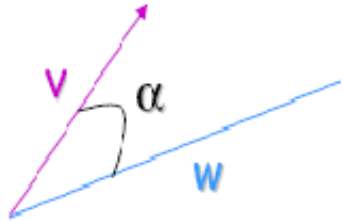
Vektörler: İç (nokta) çarpımı

$$v \cdot w = (x_1, x_2) \cdot (y_1, y_2) = x_1 \cdot y_1 + x_2 \cdot y_2$$

İç çarpım sonucu **SKALAR**

$$v \cdot w = (x_1, x_2) \cdot (y_1, y_2) = \|v\| \cdot \|w\| \cdot \cos \alpha$$

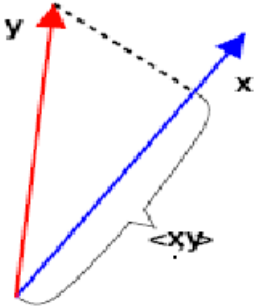
$$v \cdot w = 0 \Leftrightarrow v \perp w$$

Example

$$v=[1 \ 2 \ 3]; w=[4 \ 5 \ 6]; \text{dot}(v,w), v * w'$$

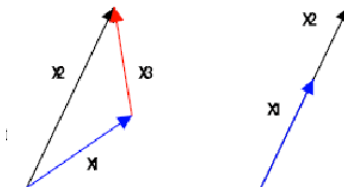
Bir noktanın diğerine yansıtılması (iz düşürülmesi),

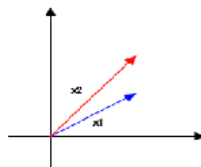
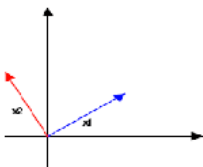
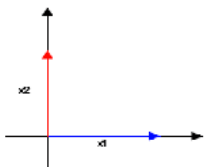
farklı gösterimler vardır:

$\langle x, y \rangle$, $x^T y$, xy veya $x \cdot y$

Eğer x_3 , x_1 ve x_2 'nin doğrusal kombinasyonu ile elde edilebiliyorsa **doğrusal bağımlıdır** denilir.

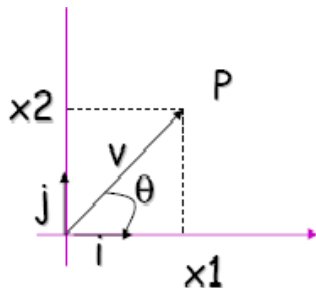
- tüm uzayı tarayan, doğrusal bağımsız vektörler kümesi **baz** olarak adlanır.
- bu uzayda ki her vektör, bu bazların doğrusal kombinasyonu ile yazılabilir
- R^n 'de n doğrusal bağımsız vektör kümesi, R^n 'nin bazıdır
- Eğer $\text{dot}(x, y) = 0$ ise x ve y **orthogonaldir**
- aynı zamanda $\|x\| = \|y\| = 1$ ise **orthonormaldir**
- baz vektörleri orthogonaldir ve eğer birim uzunlukluysalar orthonormaldir

- R^n 'deki standart bazları (birim vektörler)
- $:: e_i \in R^n : e_i = (0, \dots, 0, 1, 0, \dots, 0)$
- $::$ yani i . elemanı hariç 0'dır
- herhangi bir vektörü standart bazlar cinsinden şöyle yazarız
- $:: [473]^T = 4 \cdot e_1 + 7 \cdot e_2 + 3 \cdot e_3$
- kısaca: $x_i = \text{dot}(x, e_i)$ yani vektörü baza yansıt
- Benzer kavram: FFT:sinüslere ayrıştırma
- Benzer kavram: DCT bazları

Example

$x = [4 \ 7 \ 3]; e_1 = [1 \ 0 \ 0]; e_2 = [0 \ 1 \ 0]; e_3 = [0 \ 0 \ 1]; \text{dot}(x, e_1)$

$$i = (1, 0), \|i\| = 1$$

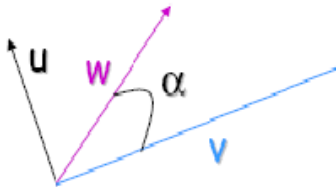
$$j = (0, 1), \|j\| = 1$$

$$\text{dot}(i, j) = 0$$

$$v = (x_1, x_2) = x_1 \cdot i + x_2 \cdot j$$

$$v \cdot i = \dots = x_1$$

$$v \cdot j = \dots = x_2$$

$$u = v \times w$$

Çapraz çarpım **VEKTÖR** üretir.

- Genlik: $\|u\| = \|v \times w\| = \|v\| \cdot \|w\| \cdot \sin\alpha$
- Yön: $u \perp v \Rightarrow u \cdot v = (v \times w) \cdot v = 0$
- Yön: $u \perp w \Rightarrow u \cdot w = (v \times w) \cdot w = 0$
- Yani u , hem v hem de w 'ye diktir.

Dikkat

$x \times y$ ile $y \times x$ birbirinden farklıdır!

Example

$$v = [1 \ 2 \ 3]; w = [4 \ 5 \ 6]; u = \text{cross}(v, w)$$

Toplama: $C_{n \times m} = A_{n \times m} + B_{n \times m}$

Example (2 5; 3 1)

+ [6 2; 1 5]

Çarpma: $C_{n \times p} = A_{n \times m} + B_{m \times p}$

Görüntülerde genelde nokta çarpımı kullanılır ve A resimse, B maskedir

Example (2 5; 3 1)

. * [6 2; 1 5]

Ayrıca: transpoze, determinant (det), ters hesaplaması (inv)

- matrisin rankı, doğrusal bağımsız satır veya sütun sayısıdır
- Ör. $\text{rank}([11; 01])$ matrisi 2 rankına sahipken, $\text{rank}([21; 42])$ matrisi 1 rankına sahiptir
- matris tam ranklıysa, **non-singular** (tekil olmayan) adlanır
- tekil matrisin determinanı 0'dır

- $\lambda \in R$ olmak koşuluyla
- $:: A \cdot x = \lambda \cdot x$
- eşitliğini sağlayan sıfırdan farklı tüm x vektörlerine A 'nın özvektörü denir
- λ ise ilişkili özdeğerdir
- burada özvektörün, Matrisi bir skalarla eşleştirdiğine/indirgediğine dikkat edin
- $:: MATRIS \cdot x = SKALAR \cdot x \Leftrightarrow MATRIS == SKALAR$

- Eşitliği düzenlersek,
- $\therefore (A - \lambda \cdot I) \cdot x = 0$
- buna karakteristik polinom denir
- burada $x \neq 0$ olduğundan ve $A - \lambda \cdot I$ tam ranklı olması mümkün olmadığından, $\det(A - \lambda \cdot I) = 0$ olmalıdır
- Eğer $B = T\{A\}$ ise (aralarında doğrusal ilişki varsa) karakteristik polinomları **aynıdır**
- bu polinomun kökleri özdeğerleri verir
- özdeğerler yerine konulduğunda özvektör elde edilir

Example

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}; [V, D] = \text{eig}(A)$$

- Her gerçel, kare, simetrik A matrisi,
- $:: A = V \cdot D \cdot V^T$
- biçiminde ayrıştırılabilir. Burada V özvektörleri, D özdeğerleridir
- Özdeğer Ayırıştırma, Tekil Değer Ayırıştırmanın (SVD), kısıtlı versiyonudur

Example

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}; [V, D] = \text{eig}(A); V * D * V'$$

Tekil Değer (\approx özdeğer) Ayırıştırma (SVD)

- $A \in R^{n \times m}$ iken,
- $:: A \cdot v = \lambda \cdot u$ ve $A^T \cdot u = \lambda \cdot v$
- şartını sağlayan (burada $u \in R^n$ ve $v \in R^m$) u ve v varsa,
- $\lambda \leq 0$ 'a A 'nın **tekil değeri** denilir
- Herhangi bir $A \in R^{n \times m}$ matrisi
- $:: A = U \cdot \Sigma \cdot V^T$
- biçiminde ayrıştırılabilir burada $U \in R^{m \times m}$ ve $V \in R^{n \times n}$ ve orthonormaldir.
- Σ ise tekil değerler matrisidir

- $:: A = U \cdot \Sigma \cdot V^T$
- $L = AA^T$ ve $C = A^T A$ dersek
- V matrisi L 'nin ve U matrisi C 'nin özvektörleridir ve
- $u_i = A \cdot v_i$ ilişkisi vardır

$A = U \cdot \Sigma \cdot V^T$ ifadesindeki U, Σ ve V 'nin Hesap Aşamaları:

- $L = AA^T$ ve $C = A^T A$ matrislerini hesapla
- $[V, D] = \text{eig}(L \text{ veya } C)$ özdeğer/özvektörleri hesapla
- L 'nin özvektörü U , C 'nin özvektörü V 'dir
- Σ 'ı elde etmek için, özdeğerleri büyükten küçüğe doğru sırala (mutlak genlik olarak), karekökünü hesapla, köşegene yerleştir